

Abban az esetben, amikor a második pattanás után a golyó ugyanolyan magasra emelkedik, visszanyeri teljes helyzeti energiáját. Ezért a rugónak a második pattanás után nyugalmi helyzetbe kell jutnia. Ezt úgy érhetjük el, ha a második ütközés az első ütközés időbeli tükörképe, ami azt jelenti, hogy  $M$  tömeg sebessége a második ütközés előtt ugyanakkora nagyságú és ellentétes irányú, mint az első ütközés után. Így a két ütközés között eltelt idő

$$(1) \quad t = \frac{T}{2} (2n + 1), \text{ ahol}$$

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{M}{D}}$$

a lap rezgésideje és  $n$  egész szám.

Az  $m$  tömegű test  $h$  magasságból esett le, tehát sebessége  $\sqrt{2gh}$ . Az impulzusmegmaradást és az energiamegmaradást az első pattanáskor az

$$m\sqrt{2gh} = mv + Mu,$$

$$mgh = (1/2)mv^2 + (1/2)Mu^2$$

egyenletrendszer fejezi ki, ahol  $v$  és  $u$  az  $m$ , ill.  $M$  tömeg ütközés utáni sebessége. A két egyenletet átrendezve kapjuk:

$$Mu = m(\sqrt{2gh} - v),$$

$$M^2u^2 = mM(2gh - v^2).$$

Ebből

$$m^2(\sqrt{2gh} - v)^2 = Mm(2gh - v^2), \text{ tehát}$$

$$v \neq \sqrt{2gh} \text{ esetén}$$

$$v = -\frac{M - m}{M + m}\sqrt{2gh}.$$

A negatív előjel a sebesség felfelé mutató irányát jelzi. Ilyen sebességű hajítás ideje

$$t = \frac{2(M - m)}{M + m} \sqrt{\frac{2h}{g}}.$$

Ennek az időnek kell megegyeznie az (1)-gyel. Felhasználva, hogy

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{M}{D}},$$

és  $h$ -t kifejezve megoldásként a

$$(2) \quad h = \frac{Mg}{8D} \left[ \pi(2n + 1) \frac{M + m}{M - m} \right]^2$$

formulát kapjuk.

*Dombi Gábor* (Szeged, Ságvári E. Gimn., IV. o. t.)